

Motto:

Kdo z nás raději neulpí zrakem na duchaplném zmatku přirozené říční krajiny než na bezduché pravidelnosti napřímeného koryta?

(Friedrich Schiller)

Řeka Labe a její říční nivy představují jedinečné prostředí pro život značného počtu téměř vymizelých a kriticky ohrožených rostlin a živočichů, které se tu dochovaly v pestrém druhovém zastoupení. V poříční zóně Labe existuje řada mokřadů mezinárodního významu, které jsou chráněny na základě Ramsarské úmluvy, dále velký počet ptačích oblastí a evropsky významných lokalit. Mimořádná pestrost biotopů, charakteristických pro lužní krajinu, je dnes již v Evropě vzácná.

Unikátní krajina údolních niv se prostírá podél celého toku, od pramene Labe až po ústí do Severního moře. Mezi nejkrásnější a nejhodnotnější krajinné oblasti patří již samotná pramenná oblast v Krkonoších.

Tento „ostrov Arktidy uprostřed Evropy“ je typický ledovcovými formami reliéfu – kary, trogy, morénami, polygonálními a hrázděnými půdami včetně pestré směsi chladnomilných arko-alpinských druhů rostlin.

Pramen Labe na Labské louce, Horní Labský vodopád, meandry řeky v Labském dole či labská soutěska nad Vrchlabím...To vše jsou přírodní klenoty horního toku. A k nim se přidávají skvosty živé přírody – subarktická rašeliniště s mnoha glaciálními relikty.

Po opuštění Krkonoše až po soutok s řekou Ohře protéká Labe Českou křídovou pánví, která je nejteplejší oblastí Čech. Dnešní řeka zde byla poznamenána několika fázemi regulací, které započaly již v 16. století. Jen mezi léty 1848–1992 bylo Labe na našem území napřímeno a zkráceno o více než 52 km. Mnohá odstavená labská ramena patří však dnes k cenným přírodním biotopům, jako například Libický či Veltrubský luh a mnoho dalších maloplošných rezervací.

V délce kolem 46 km protéká Labe až 300 m hlubokým údolím napříč Českým středohořím. Vstupuje do něj v místě zvaném „Brána Čech“ či *Porta bohemica*, kde proezává sopečné horniny až na krystalické břidlice prvohorního stáří. Z hlediska zachovalosti krajinného rázu patří toto území k nejhodnotnějším oblastem Čech.

Labe opouští naše území v regionu Českého Švýcarska, jehož název pochází z období romantismu. Dominují mu zejména Labské pískovce, jedinečná krajina skal a hlubokých kaňonů z období křídý.

Snažme se uchovat tento cenný přírodní klenot v srdci Evropy pro příští generace!

Prof. RNDr. Bohumír Janský, CSc.,
působí na Přírodovědecké fakultě
Univerzity Karlovy v Praze

Řeka Labe v Labském dole v Krkonoších. Foto Zdeněk Patzelt

První číslo vyšlo v roce 1946
Ochrana přírody 2/2019 Ročník 74
Vychází 6× ročně
Cena ve stánkovém prodeji 49 Kč
Roční předplatné 234 Kč
Časopis státní ochrany přírody
The Nature Conservation Journal

© AOPK ČR, 2019 Všechna práva vyhrazena.
Žádná část tohoto časopisu nesmí být reprodukována či šířena bez písemného souhlasu vydavatele.
ISSN 1210-258X
Evidováno MK ČR pod č. ř. E 6001

Vydává
AOPK ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha
a SJ ČR, Květnové nám. 3, 252 43 Průhonice
s podporou Správy Krkonošského národního parku, Správy NP Šumava, Správy NP Podyjí, Správy NP České Švýcarsko

Šéfredaktor RNDr. Zdeněk Patzelt
Redakční rada RNDr. Libor Ambrozek ●
Mgr. Jiří Bašta ● prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc. ● Ing. Karel Drbal ● Mgr. Svatava Havelková ● Ing. Michael Hošek ●
prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc. ●
Mgr. et. Mgr. Karel Chobot, Ph.D. ●
doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D. ● JUDr. Svatomír Mičoch ● Ing. Jan Moravec ● RNDr. František Pelc (předseda) ● Ing. Pavel Pešout ●
RNDr. Jan Plesník, CSc. ● RNDr. František Pojer ● Ing. Martin Starý ● Ing. Jakub Šafránek ● Ing. Martin Škorpík ● Mgr. Karolína Šulová

Adresa redakce
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
tel. 283 069 247, 283 069 111, fax 283 069 247
ochrana.prirody@nature.cz
www.casopis.ochranaprirody.cz
www.nature.cz

Distribuci pro předplatitele v ČR
jménem vydavatele zajišťuje firma SEND, s. r. o.,
Ve Žlíbků 1800/77, hala A3, 193 00 Praha 9;
tel. 225 985 235, GSM 777 728 757
send@send.cz, www.send.cz
Objednávky do zahraničí
vyřizuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
tel. 283 069 127
predplatne@nature.cz
Tisk Tiskárna Unipress, s. r. o.
Grafická úprava a sazba Ing. Jan Mastný
Korektury PhDr. Radmila Pavelková

Toto číslo vychází 25. 4. 2019

Kompletní čísla časopisu a podrobný seznam literatury najdete na
www.casopis.ochranaprirody.cz.

